

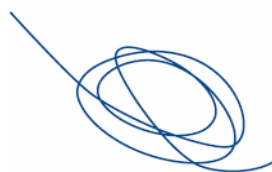
DEMENTIA CARE MAPPING (DCM)

Dossier Informatiu

■ El Dementia Care Mapping

El *Dementia Care Mapping* (DCM) és una eina desenvolupada pels professors Tom Kitwood i Kathleen Bredin a finals dels anys 80 i va ser dissenyada per poder determinar la qualitat de l'atenció que reben les persones amb demència.

Al 1992 el Grup de Demències de la Universitat va començar a oferir cursos per aprendre a utilitzar aquest mètode. Actualment hi ha més de 2000 persones formades a Anglaterra i s'està treballant amb aquesta metodologia en més de 15 països, 7 dels quals tenen conveni signat amb la Universitat de Bradford per implementar-ho. Entre aquests països i des del 2006, Alzheimer Catalunya, va signar el conveni de col·laboració amb la Universitat de Bradford, convertint-se en els líders estratègics de la seva implementació a Catalunya i a la resta de l'Estat. Actualment la Universitat de Bradford es compromet a treballar amb Alzheimer Catalunya Fundació per aconseguir el màxim nivell de desenvolupament al nostre país.

Alzheimer Catalunya

■ Què és el Dementia Care Mapping?

El Dementia Care Mapping (DCM) (Bradford Dementia Group, 1997; 2005) és una metodologia d'observació que, des del 1991 s'ha usat al Regne Unit en diversos entorns d'assistència a les persones amb demència, com hospitals, residències i centres de dia; actualment s'està treballant per al seu ús en els entorns d'atenció a les persones amb disminució psíquica. S'utilitza com a instrument per al desenvolupament de les pràctiques assistencials centrades en la persona i també com a eina per a la recerca. Es va desenvolupar a partir dels treballs pioners sobre l'assistència centrada en les persones del professor Tom Kitwood, qui en el seu darrer llibre **Repensant la demència** (2003) el va descriure com

Un intent seriós de posar-se en la perspectiva de la persona amb demència mitjançant una combinació de l'empatia i l'habilitat observacional (Kitwood, 2003 p. 20) Eumo Editorial.

El DCM és tant una eina com un procés. L'eina la componen les observacions i els marcs de codificació, és a dir, les observacions, intenses i detallades en temps real al llarg d'un número específic d'hores, de persones afectades de demència i allotjades en entorns assistencials especialitzats. El procés, per altra banda, és l'ús del DCM com a directriu en el desenvolupament d'una pràctica assistencial centrada en les persones: l'acurada preparació dels equips de gestió i de personal, la presentació dels resultats del mapa i la planificació d'actuacions per part de l'equip de personal sobre la base d'aquests resultats.

Alzheimer Catalunya Fundació

Carrer Bruc, 65, 3er 2a – 08009 Barcelona – Tel. 93 459 22 94
www.alzheimercatalunya.org – info@alzheimercatalunya.org

■ Què s'observa en una avaluació amb DCM?

L'eina DCM

Molt breument, durant una avaluació amb DCM, un observador (*el mapador*) fa un seguiment continu de cinc persones amb demència (*els participants*) al llarg d'un període de temps representatiu (p. ex. sis hores durant el període de matí-tarda). El mapa es duu a terme en les àrees comunitàries del centre assistencial. Al final de cada període de temps de cinc minuts (*interval temporal*), s'usen dos tipus de codis per registrar allò que li ha succeït a cada individu. El *Codi de Categories Conductuals (BCC)* descriu un dels 23 dominis diferents de la conducta del participant que es pot haver produït. Els BCC se subdivideixen en aquelles conductes que es considera que tenen un impacte positiu sobre el benestar i aquelles amb un impacte negatiu.

El mapador també ha de prendre una decisió per a cada interval temporal, basada en els indicadors conductuals, sobre l'estat de relatiu afecte i d'implicació experimentat per la persona amb demència, és el que es denomina *Valor d'Ànim-Implicació (ME)*. Amb els valors ME es calcula una mitjana per a tot el període observat per tal d'obtenir la *puntuació de Benestar/Malestar (WIB)*. Aquesta puntuació ens proporciona un índex de benestar relatiu per a un període de temps específic, per a un individu o per a un grup.

Els *Detractors Personals (PD)* i els *Potenciadors Personals (PE)* es registren cada vegada que es produeixen. Els *Detractors Personals* són conductes del personal que podrien resultar perjudicials per a la persona amb demència; es classifiquen i es codifiquen en funció del seu tipus i la seva severitat. Els *Potenciadors Personals* són conductes del personal considerades com a positives per a preservar la persona, es descriuen i es codifiquen en funció del tipus i el grau en què es considera que poden potenciar la persona.

■ Què cobreixen els cursos sobre el DCM?

Hi ha dos nivells d'utilització del DCM: el nivell bàsic i l'avançat.

El nivell Bàsic: Aprendre a usar el DCM

El curs cobreix la filosofia sobre la relació/atenció centrada en la persona, les quatre categories de codificació utilitzades durant la observació, les regles i normes per fer la codificació, el processament de les dades i qüestions pràctiques en relació a la conducció de les sessions de preparació dels equips per fer una observació en una unitat i per fer la devolució per part de la persona que ha estat fent el mapa.

És un curs intensiu de 3 dies amb un examen formal a la finalització, on es forma als participants per ser capaços d'utilitzar aquesta metodologia en el seu lloc de treball. Aquells que passin l'examen rebran un certificat d'Usuari Bàsic del DCM.

El nivell avançat (en fase de preparació)

El curs avançat és per a les persones que han superat un curs bàsic de DCM i volen una comprensió de més aprofundiment per implementar el DCM. Es recomana, sobre tot, per a aquelles persones que volen liderar projectes utilitzant aquesta metodologia dins de les seves organitzacions o per aquells que volen utilitzar-la com a recerca. El curs aprofundeix, sobre tot, en qüestions de codificacions, canvis en les organitzacions, preparació per a la conducció d'un mapa, desenvolupament dels plans d'accions, fiabilitat i validesa del mètode.

El DCM és una eina complexa i amb molt de potencial per a les organitzacions, incloent un procés d'informació i retorn dels resultats a l'equip i canvi o transformació en la manera de donar l'atenció, és per això que els cursos només es poden trobar a través del Grup de Demències de la Universitat de Bradford o aquells que ells han certificat per poder portar-los a terme, per poder assegurar que l'entrenament i posterior utilització es farà dins els estàndards aprovats pel Bradford Dementia Group.

■ **A qui s'adrecen els cursos de DCM bàsic?**

Els cursos de DCM bàsic es poden adreçar a qualsevol persona que estigui treballant amb persones i vulgui dotar-se de més eines per fer front a la dificultat de cuidar i atendre una persona amb deteriorament cognitiu. No fa falta cap titulació per poder realitzar un curs.

■ **Tot introduint el DCM al nostre entorn professional: On hem arribat?**

Actualment hi ha un conveni de col·laboració entre la Universitat de Bradford, Anglaterra i Alzheimer Catalunya. Aquest conveni marca les directrius a seguir per introduir aquesta metodologia de treball seguint els criteris definits per la Universitat de Bradford. L'objectiu final és fer possible l'ús d'aquest mètode a totes les organitzacions que vulguin introduir el concepte de relació centrada en la persona i incidir positivament en la qualitat de vida de les persones amb demència. Elena Fernández i Josep Vila en són els representants i coordinadors a l'Estat Espanyol.

Josep Vila i Miravent

Llicenciat en psicologia per la Universitat Autònoma de Barcelona i Master en gerontologia clínica per la Universitat del Sud de Califòrnia, Los Angeles, USA. Del 1995 al 2002 ha treballat a l'obra social de Caixa Terrassa com a psicòleg clínic en la residència assistida per a persones grans i la unitat i centre de dia específic per a persones amb demència. Des de l'any 1995 és col·laborador en diversos projectes de suport a les famílies de la Fundació Alzheimer Catalunya. Ha estat el responsable dels programes de gent gran d'IPSS (Institut per a la promoció social i de la salut), ha estat el director tècnic de la residència i centre de dia La Sagrera d'ICASS. Actualment és el responsable del Servei de teràpia de família i de projectes psicosocials d'Alzheimer Catalunya Fundació i professor associat del departament de psicologia evolutiva i de l'educació. Facultat de psicologia de la Universitat de Barcelona. És formador certificat en Dementia Care Mapping per la Universitat de Bradford, Regne Unit.

Alzheimer Catalunya Fundació

Carrer Bruc,65, 3er 2a – 08009 Barcelona – Tel. 93 459 22 94
www.alzheimercatalunya.org – info@alzheimercatalunya.org

Elena Fernández Gamarra

Llicenciada en psicologia per la Universitat de Barcelona i Master en gerontologia clínica per la Universitat del Sud de Califòrnia, Los Angeles, USA. Des del 1998 al 2000 ha treballat com a psicòloga en un centre residencial. Des del 1998 col·labora en diversos projectes de la Fundació Alzheimer Catalunya i des del 2000 n'és la seva directora. Les tasques realitzades a la Fundació han estat la coordinació i conducció de grups de suport per a famílies, la formació de professionals i familiars, i el desenvolupament del programa per a persones amb demència sense família.

Responsables i persones de contacte:

Josep Vila Miravent
Elena Fernández Gamarra

Alzheimer Catalunya Fundació
Tel. 93 459 22 94
info@alzheimercatalunya.org

